

LONG ISLAND

Van Colm Tóibín verschenen ook bij De Geus

Het lichtschip van Blackwater

De Meester

Een lange winter

Brooklyn

De lege familie

Nora

Het huis van de namen

De Tovenaar

Colm Tóibín

Long Island

Uit het Engels vertaald
door Nadia Ramer

DE GEUS

Oorspronkelijke titel *Long Island*, verschenen bij Picador

Oorspronkelijke tekst © Colm Tóibín, 2024

Nederlandse vertaling © Nadia Ramer en

De Geus bv, Amsterdam 2024

Omslagontwerp Paul C. Pollmann

Omslagbeeld © Rekha Arcangel/Arcangel

Typografie binnenwerk Perfect Service, Reeuwijk

ISBN 978 90 445 4991 1

NUR 302

Voor Cormac Kinsella

Deel een

‘Die Ier is weer geweest,’ zei Francesca, terwijl ze aan de keukentafel ging zitten. ‘Hij is bij ons allemaal langsgegaan, maar hij blijkt op zoek naar jou. Ik heb tegen hem gezegd dat je zo thuis zou komen.’

‘Wat wilde hij?’ vroeg Eilis.

‘Ik heb hem uitgehoord, maar hij liet niets los. Hij noemde je trouwens bij je naam.’

‘Hij weet hoe ik heet?’

Er speelde een suggestief lachje om Francesca’s mond. Eilis kon de intelligentie en het plagerige gevoel voor humor van haar schoonmoeder wel waarderen.

‘Een man erbij is het laatste wat ik nodig heb,’ zei Eilis.

‘Vertel mij wat!’ antwoordde Francesca.

Ze lachten allebei, terwijl Francesca opstond om te gaan. Door het raam zag Eilis haar behoedzaam over het vochtige gras naar haar huis lopen.

Zo meteen kwam Larry thuis uit school, en daarna Rossella, die vaak nableef om huiswerk te maken, en dan zou ze Tony de auto horen parkeren.

Dit was een uitgelezen moment om een sigaretje te roken. Maar ze had Larry een keer op roken betrapt en toen met hem afgesproken dat zij ermee zou stoppen mits hij beloofde het nooit meer te doen. Ze had boven nog een pakje liggen.

Toen de deurbel ging, kwam Eilis rustig overeind in de veronderstelling dat het ging om een van Larry’s neven of

nichten, die naar hem op zoek was. Maar vanuit de gang kon ze door de matglazen deur de omtrekken van een volwassen man onderscheiden. Pas toen hij haar naam riep, besepte ze dat dit de man was over wie Francesca haar had verteld. Ze deed de deur open.

‘Ben jij Eilis Fiorello?’

Hij had een Iers accent, uit de buurt van Donegal, meende ze, net als een leraar van haar op school vroeger. Ook zijn ietwat uitdagende houding deed haar denken aan de mensen thuis.

‘Dat klopt,’ zei ze.

‘Ik was naar je op zoek,’ zei hij.

Zijn toon was bijna agressief. Ze vroeg zich af of Tony’s bedrijf hem soms geld schuldig was.

‘Dat heb ik gehoord, ja.’

‘Jij bent de vrouw van de loodgieter?’

Omdat de vraag onbeleefd op haar overkwam, zag ze geen reden om antwoord te geven.

‘Hij is goed in zijn werk, die man van jou. Hij is erg in trek, kun je wel zeggen.’

De man zweeg even, terwijl hij achter zich keek om zich ervan te verzekeren dat er niemand meeluisterde.

‘Alles in huis heeft hij gemaakt,’ ging hij verder terwijl hij met een vinger naar haar wees. ‘Hij heeft zelfs iets meer gedaan dan in de begroting stond. Jazeker, hij is regelmatig teruggekomen wanneer hij wist dat de vrouw des huizes thuis was en ik niet. En hij levert zulk vakwerk dat ze in augustus een baby verwacht.’

Hij deed een stap achteruit en glimlachte breed toen zij hem ongelovig aanstaarde.

‘Zo is dat. Daarom ben ik hier. En ik kan je verzekeren dat ik de vader niet ben. Hier heb ik niks mee te maken.

Maar ik ben getrouwd met de vrouw die dit kind gaat krijgen en als iemand denkt dat ik van plan ben het snotjoch van een Italiaanse loodgieter in huis te dulden en mijn eigen kinderen wijs te maken dat het net zo fatsoenlijk ter wereld is gekomen als zij, heeft hij het lelijk mis.'

Opnieuw die priemende vinger.

'Dus zodra dat rotjong is geboren, lever ik het hier af. En als jij niet thuis bent, geef ik het aan die andere vrouw. En als er in geen van deze huizen van jullie iemand is, dan laat ik het gewoon voor je deur achter.'

Hij kwam dichterbij en liet zijn stem dalen.

'En zeg maar tegen je man dat als ik dat porem van hem nog één keer zie, ik hem achternakom met de ijzeren staaf die ik altijd bij me heb. Begrepen?'

Eilis wilde het liefst negeren wat hij had gezegd en hem vragen uit welk deel van Ierland hij kwam, maar hij had zich al omgedraaid. Ze probeerde te bedenken wat ze kon zeggen om hem staande te houden.

'Begrepen?' vroeg hij nog eens toen hij bij zijn auto stond.

Toen ze geen antwoord gaf, leek het alsof hij weer op het huis af zou lopen.

'We zien elkaar begin augustus,' zei hij, 'of het wordt eind juli, maar dat zal de laatste keer zijn dat je me ziet, Eilis.'

'Hoe weet je hoe ik heet?' vroeg ze.

'Die man van jou is een echte prater. Daardoor ken ik je naam. Hij heeft mijn vrouw alles over je verteld.'

Als hij Italiaans of gewoon Amerikaans was geweest, zou ze niet goed hebben geweten of hij misschien slechts dreigementen uitte waaraan hij geen gevolg zou geven. Hij was iemand die graag zijn eigen stem hoorde, dacht ze. Maar iets in hem kwam haar bekend voor, een koppigheid, misschien zelfs een zekere oprechtheid.

Ze had dit soort mannen gekend in Ierland. Als een van hen erachter kwam dat zijn vrouw was vreemdgegaan en zwanger was geraakt, zou hij het kind niet in huis dulden.

Maar in haar vaderland kon een man een pasgeborene niet zomaar bij een ander gezin afleveren. Hij zou door iemand worden gezien. Een priester, een dokter of een agent zou hem dwingen de baby terug te nemen. Maar hier, in dit rustige doodlopende straatje, kon de man een baby op haar stoep achterlaten zonder dat iemand het merkte. Dat zou hij zomaar kunnen doen. En door de manier waarop hij had gesproken, door zijn verbeterde trek, zijn vastbesloten blik, was ze ervan overtuigd dat hij meende wat hij zei.

Toen hij was weggereden, liep ze terug naar de woonkamer en ging zitten. Ze sloot haar ogen.

Ergens, niet ver weg, woonde een vrouw die zwanger was van Tony. Eilis wist niet waarom, maar ze vermoedde dat de vrouw ook Iers was. Misschien dat een Ierse vrouw deze man makkelijker de baas over zich zou laten spelen. Elke andere vrouw zou waarschijnlijk voor zichzelf opkomen of hem verlaten. Het idee dat deze vrouw in haar eentje met een baby bij Tony zou komen aankloppen joeg haar ineens nog meer angst aan dan dat van een baby die voor haar deur zou worden achtergelaten. Maar toen ze zich dat onverbloemd voorstelde, werd ze ook daar onpasselijk van. Wat als de baby huilde? Zou ze hem oppakken? Zo ja, wat zou ze daarna dan doen?

Toen ze opstond en naar een andere stoel verhuisde, leek de man die zojuist nog in levenden lijve en zo indrukwekkend echt voor haar had gestaan, nu iemand over wie ze had gelezen of die ze op televisie had gezien. Hoe was het mogelijk dat het huis het ene moment volmaakt kalm was en er het volgende moment zo'n bezoeker op de stoep stond?

Als ze iemand erover vertelde, zou ze misschien weten wat ze moest voelen, wat ze moest doen. In een flits zag ze haar oudere zus Rose voor zich, die al meer dan twintig jaar geleden was overleden. Haar hele jeugd had ze voor elk wisselasje kunnen terugvallen op Rose, die altijd alles voor haar had geregeld. Haar moeder had ze nooit in vertrouwen genomen, en die was bovendien in Ierland en had thuis geen telefoon. Haar twee schoonzussen, Lena en Clara, kwamen allebei uit Italiaanse families en waren close met elkaar maar niet met Eilis.

In de gang keek ze naar de telefoon op het tafeltje. Was er maar een nummer dat ze kon draaien, een vriend of vriendin aan wie ze het voorval kon beschrijven dat zich zojuist voor haar deur had afgespeeld! Door iemand te vertellen over deze man – wat zijn naam ook was – zou hij niet ineens echter worden. Dat hij echt was, daar twijfelde ze niet aan.

Ze pakte de hoorn op alsof ze op het punt stond een nummer te draaien. Ze luisterde naar de kiestoon. Ze legde de hoorn neer en pakte hem weer op. Er moest toch iemand zijn die ze kon bellen? Met de hoorn bij haar oor besefte ze dat dat niet zo was.

Had Tony geweten dat deze man zou opduiken? Ze probeerde zich zijn gedrag van de afgelopen week voor de geest te halen, maar ze herinnerde zich niets ongewoons.

Eilis ging naar boven en keek in haar slaapkamer rond alsof ze een vreemde in dit huis was. Ze raapte Tony's pyjama op van de vloer, waar hij hem die ochtend had laten slingeren. Even overwoog ze om zijn kleren niet mee te wassen, maar ze zag al gauw in dat dat nergens op sloeg.

Misschien kon ze hem beter vragen om te vertrekken naar het huis van zijn moeder, dan kon ze met hem gaan praten als ze haar gedachten op een rijtje had.

Maar wat als het allemaal een misverstand was? Dan zou zij zelf fout zitten, omdat ze de man met wie ze al twintig jaar getrouwd was onmiddellijk tot het ergste in staat had geacht.

Ze ging Larry's kamer binnen en bestudeerde de gedetailleerde kaart van Napels die hij aan de muur had geprikt. Hij bleef erbij dat hij eigenlijk daarvandaan kwam en wilde niet naar haar luisteren wanneer ze hem vertelde dat hij ook half-Iers was, dat zijn vader gewoon in Amerika was geboren en dat zijn grootouders in werkelijkheid uit een dorpje ten zuiden van Napels kwamen.

'Hun schip naar Amerika vertrok uit Napels,' zei Larry. 'Vraag het ze zelf maar.'

'Mijn schip vertrok uit Liverpool, maar dat betekent nog niet dat ik daarvandaan kom.'

Toen hij bezig was met een schoolopdracht over Napels leek Larry een paar weken lang op zijn zus: geïnteresseerd in elk detail en bereid om laat op te blijven zodat hij kon afmaken waaraan hij was begonnen. Maar zodra hij klaar was met het project werd hij meteen weer zijn oude ik.

De inmiddels zestienjarige Larry was langer dan Tony, hij had donkere ogen en een veel donkerdere huid dan zijn vader of zijn ooms. Waarin hij wél op hen leek was de manier waarop hij thuis afdwong dat zijn belangen werden gerespecteerd, terwijl hij moest lachen om de ernst die zijn moeder en zus aan de dag legden.

'Als ik thuiskom,' zei Tony vaak, 'wil ik me opfrissen en met mijn voeten omhoog een biertje drinken.'

'Dat wil ik nou ook,' zei Larry.

'Vaak vraag ik de Heer wat ik nog meer zou kunnen doen om het mijn man en mijn zoon naar de zin te maken,' zei Eilis dan.

‘Minder gepraat en meer televisie,’ zei Larry.

In de huizen van Tony’s broers Enzo en Mauro, die met hun gezinnen in hetzelfde doodlopende straatje woonden, spraken de kinderen – de meesten van hen waren tieners – niet zo vrijuit als Rosella en Larry. Rosella hield ervan een discussie te winnen door feiten aan te dragen en zwakheden in de argumentatie van de ander aan te wijzen. Larry hield ervan elke discussie te laten verzanden in grappenmakerij. Tegen wil en dank stond Eilis uiteindelijk altijd aan Rosella’s kant, terwijl Tony vaak al moest lachen om een van Larry’s dwaze opmerkingen voordat Larry er zelf om lachte.

‘Ik ben maar een loodgieter,’ zei Tony vaak. ‘Mij hebben ze alleen nodig als er ergens een lek is. En je kunt er donder op zeggen dat geen loodgieter ooit het Witte Huis binnenkomt tenzij er een probleem is met de leidingen.’

‘Maar in het Witte Huis zitten overal lekken,’ zei Larry.

‘Zie je nou,’ zei Rosella, ‘je bent wél geïnteresseerd in politiek.’

‘Als Larry wat harder leerde, zou hij iedereen verstedeld doen staan,’ zei Eilis.

Eilis hoorde Rosella thuiskomen. Ze vroeg zich af of ze straks aan tafel met z’n viertjes zouden kunnen dollen zoals ze gewend waren. Tenzij die man haar op de een of andere manier voor de gek hield, was een deel van haar leven nu voorbij. Ze wilde dat hij iets anders had besloten ten aanzien van de zwangerschap van zijn vrouw, iets waarbij zij en Tony niet betrokken waren. Maar ze besepte al snel hoe wanhopig en hoe onzinnig die wens was. Door het heel hard

te wensen zou ze natuurlijk niet kunnen voorkomen dat de man op haar deur kwam kloppen.

Elke avond tijdens het eten beschreef Tony hoe zijn dag was geweest en vertelde hij in geuren en kleuren over zijn klanten en hun woningen, hoe vies het vaak was rond de gootsteen of de wc-pot. Als Eilis er iets van zei, was dat alleen omdat hij Rosella en Larry te hard aan het lachen maakte.

‘Het zorgt nou eenmaal voor brood op de plank,’ zei Larry dan.

‘Wacht even, later op de dag werd het nog erger,’ stak Tony alweer van wal.

Voortaan zou ze hem goed bestuderen om te zien wat hij verborgen hield.

Nadat ze een begroeting had geroepen naar Rosella, liep Eilis weer de slaapkamer in en deed de deur dicht. Ze probeerde zich voor te stellen hoe Rosella en Larry zouden reageren op het nieuws dat hun vader een kind had verwekt bij een andere vrouw. Larry was ondanks al zijn grootspraak een onschuldig kind, en het idee dat zijn vader naar bed was gegaan met een vrouw bij wie hij een lekkage had verholpen, zou zijn verstand te boven gaan. Rosella daarentegen las romans en besprak lugubere rechtszaken met haar oom Frank, de jongste broer van Tony. Als een man zijn vrouw had gewurgd en in stukken gehakt, kwam Frank, die advocaat was en als enige van de broers had gestudeerd, nog afschuwelijkere details te weten, die hij vervolgens aan zijn nichtje vertelde. De ontdekking dat haar vader een verhouding had met een andere vrouw zou voor Rosella misschien niet zo'n grote schok zijn, dacht Eilis, maar helemaal zeker wist ze dat niet.

Gek genoeg was Tony preutser dan zijzelf. Hij werd onge-

makkelijk als een kusscène op televisie lang duurde. Hij en zijn broers stootten elkaar vaak aan tijdens familie-etentjes of zinspeelden op grappen die aan tafel niet verteld konden worden, maar verder dan dat gingen ze niet; de grappen zelf werden nooit verteld. Ze had altijd gewaardeerd hoe ouderwets Tony was. Ze herinnerde zich dat hij moest blozen toen ze het over anticonceptie hadden. Na een keer een gesprek te hebben opgevangen tussen haar twee schoonzussen, die lak schenen te hebben aan de geloofsleer, had ze simpelweg een pakje condooms op Tony's nachtkastje gelegd.

Toen hij ze zag liggen, had hij geglimlacht en het pakje opengemaakt alsof hij niet precies wist wat erin zat.

‘Zijn deze voor mij?’ had hij gevraagd.

‘Voor ons allebei, denk ik,’ had zij geantwoord.

Had hij een van die bewuste condooms een paar maanden geleden nou maar gebruikt, dan had hij hun de problemen bespaard die eraan kwamen.

Ze zat op de rand van het bed. Hoe moest ze Tony in godsnaam vertellen dat die man was langsgekomen? Kon ze maar ergens heen, naar een plek waar ze niet hoefde na te denken over wat er was gebeurd.

De extra kamer die ze hadden aangebouwd en die vroeger Eilis' werkkamer was, werd nu door Rosella en Larry gebruikt om huiswerk te maken, hoewel Larry er niet vaak te vinden was.

‘Ik kan een kopje thee voor je zetten, als je wil,’ zei Eilis toen ze Rosella daar aantrof. ‘Of koffie misschien?’

‘Dat heb je gisteren al gedaan,’ antwoordde Rosella. ‘Het is mijn beurt.’

Rosella bleef altijd beheerst, zonder te glimlachen of veel te zeggen, en daarin leek ze niets op haar neven en nichten. Die grepen elke gelegenheid aan om in lachen uit te barsten

of te joelen van verbazing, en dan keek Rosella haar moeder smekend aan in de hoop de familiebijeenkomst spoedig te kunnen verruilen voor de rust van hun eigen huis. Wanneer Tony en Larry die rust dreigden te verstoren, vaak door tegen elkaar op te bieden bij het imiteren van honkbalverlaggevers op de radio, trok ze zich terug in haar studeerkamer, zoals ze het extra vertrek noemde. Ze had Tony zelfs gevraagd om een slot op de deur te installeren, zodat Larry niet kon komen binnenvallen wanneer zij zich probeerde te concentreren.

Soms vond Eilis het verstikkend om naast Tony's ouders en zijn twee broers en hun gezinnen te wonen. Ze konden bijna bij haar naar binnen kijken. Als ze besloot een wandelingetje te maken, vroeg een van haar schoonzussen of haar schoonmoeder haar altijd waar ze was geweest en wat ze had gedaan. Ze vonden Eilis' teruggetrokkenheid en het belang dat ze hechtte aan privacy typisch Ierse eigenschappen.

Maar Rosella zag er zo Italiaans uit dat ze volgens hen niets Iers kon hebben. Dus snapten ze niet waar dat serieuze van haar vandaan kwam.

Rosella probeerde niet uit de toon te vallen. Ze lette goed op wat haar tantes en nichtjes zeiden en vonden van nieuwe kleding en haarstijlen, maar ze was niet werkelijk geïnteresseerd in mode. Ze hadden haar zeker maar een rare boekenwurm gevonden als ze niet zo knap was geweest, dacht Eilis.

'Ze heeft al haar schoonheid en charme van mijn moeder en mijn tante,' zei Rosella's oma. 'Die hebben onze generatie overgeslagen – ik heb er in ieder geval niets van meegekregen – en zijn hier in Amerika opgedoken. Rosella behoort tot een andere tijd. En die vrouwen van mijn kant van de

familie waren niet alleen mooi maar ook pienter. Mijn tante Giuseppina was zo slim dat ze bijna helemaal niet was getrouwd.'

'Zou dat slim zijn?' vroeg Rosella.

'Nou, soms wel, maar uiteindelijk toch niet, denk ik. En ik weet zeker dat jij ook gestrikt zal worden als de tijd rijp is.'

Twee dagen per week wipte Rosella tussen school en avondeten over naar het huis van haar oma en zaten ze een uur lang te praten.

'Maar waar hebben jullie het dan over?' vroeg Eilis.

'De eenwording van Italië.'

'Even serieus.'

'Weet je, van haar drie schoondochters heeft ze jou het liefst.'

'Niet waar!'

'Vandaag vroeg ze of ik met haar wilde bidden.'

'Waarvoor?'

'Voor oom Frank, dat hij maar een lieve vrouw mag vinden.'

'Een Italiaanse vrouw, bedoelt ze?'

'Wat voor vrouw dan ook. En met zijn stel hersens, en zijn salaris en bonussen, zegt ze, plus het feit dat hij in Manhattan woont, zouden de vrouwen voor hem in de rij moeten staan. Ik geloof dat het haar niet uitmaakt of de vrouw in kwestie Italiaans is of niet. Kijk wie papa tegenkwam toen hij naar een Iers dansavondje ging.'

'Had je niet liever een Italiaanse moeder gehad? Zou dat je leven niet eenvoudiger maken?'

'Ik hou van mijn leven zoals het is.'